

**№5 Михаил Ломоносов атындағы орта мектебі –
экологиялық тірек мектебі**

ЖЕР БЕТІНДЕГІ

ТІРШІЛІККЕ

ЖАУАПТЫМЫЗ!

ҒАЛАМДЫҚ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ПРОБЛЕМАЛАР

ОЗОН ҚАБАТЫ

ПАРНИКТІК

ЭФФЕКТ

КИОТО

ХАТТАМАСЫ

БАЙҚОҢЫР

ҒАРЫШ АЙЛАҒЫ

СЕМЕЙ ПОЛИГОНЫ

АУА

ЭКОЛОГИЯСЫ

ТОПЫРАҚТЫ
ЛАСТАУ
КӨЗДЕРІ
ШӨЛЕЙТТЕНУ

ТОПЫРАҚ
ЭКОЛОГИЯСЫ

БИОЛОГИЯЛЫҚ
ЛАСТАУ
ФИЗИКАЛЫҚ
ЛАСТАУ
ХИМИЯЛЫҚ
ЛАСТАУ

СУ
ЭКОЛОГИЯСЫ

▣ *Шаң, тұз көтерілуінен 500 км-ге дейінгі өсімдіктердің құртылуы.*

«Вода - источник жизни»

Фото высохшего дна Аральского моря.
Аарал деңизинин кургачан түбүнүн сүрөтү

АРАЛ ЭКОЛОГИЯСЫ

«Вода - источник жизни»

Площадь зеркала Аральского моря
Арал деңизинин күзгүсүнүн аянты

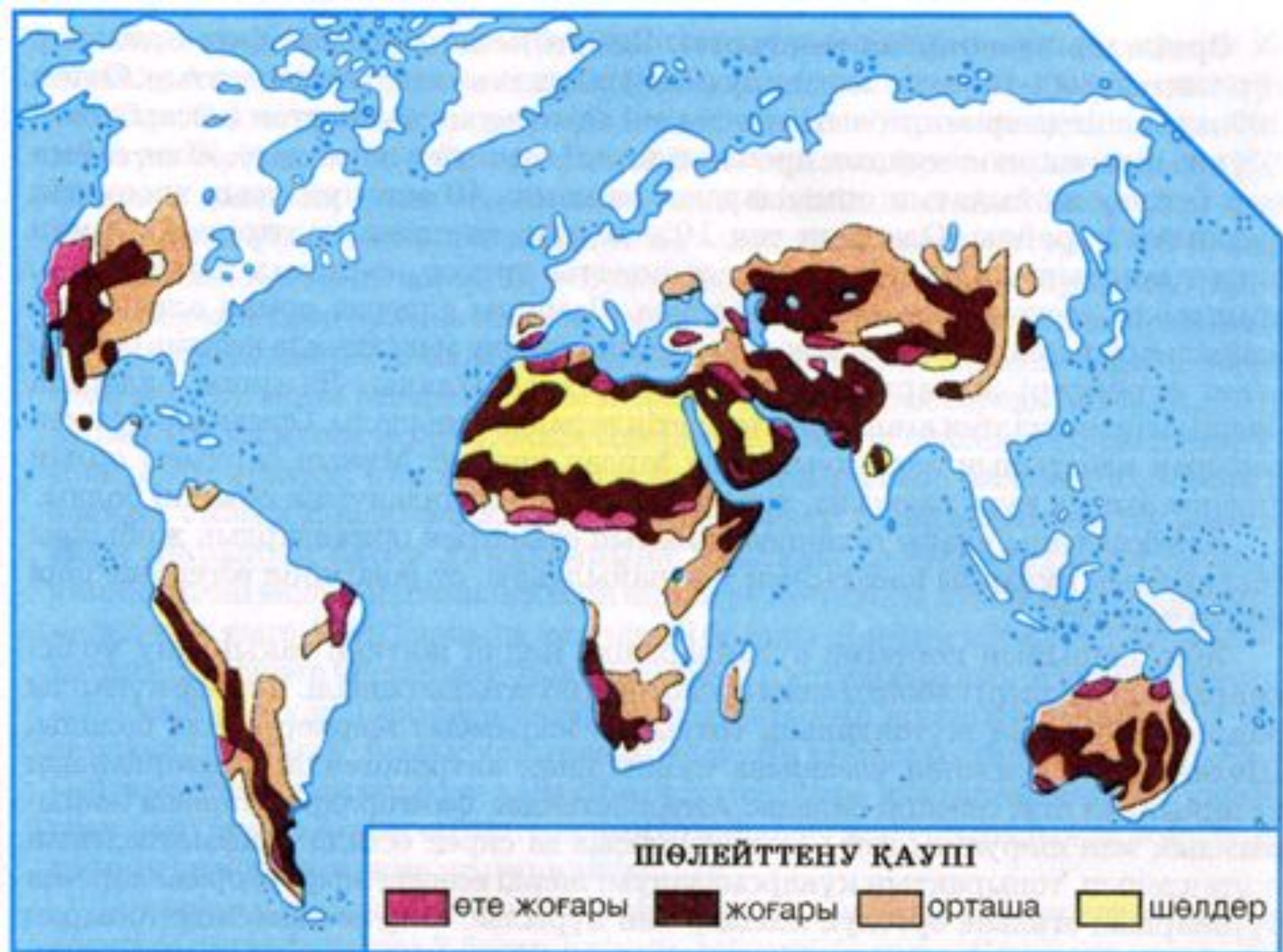

Топырақтың ауыр металдармен ластануының қалалар мен аймақтар бойынша көрсеткіші

Аймақ немесе елді мекен	Ластағын заттар	ЗШМ	Себептері
Орталық және Батыс Қазақстан	темір, қорғасын, нитрат, пестицид, фтор, бром	100	өндіріс орындарының химиялық заттарымен ластануы
Теміртау қаласы	сынап	8–14	өндіріс орындарының қалдықтарымен ластануы
Екібастұз	темір, хром, никель, қорғасын	2	өндіріс орындарының қалдықтарымен ластануы
Тараз	қорғасын, фтор	21	өндіріс орындарының қалдықтарымен ластануы
Ақтөбе	хром, никель, ванадий	100–500	өндіріс орындарының химиялық заттарымен ластануы
Шымкент	қорғасын, мырыш, темір	15	өндіріс орындарының химиялық заттарымен ластануы
Жезқазған	қорғасын, мырыш, темір	15	өндіріс орындарының химиялық заттарымен ластануы
Семей	цезий, кобальт, европий, стронций	50	ядролық жарылмас нәтижесі

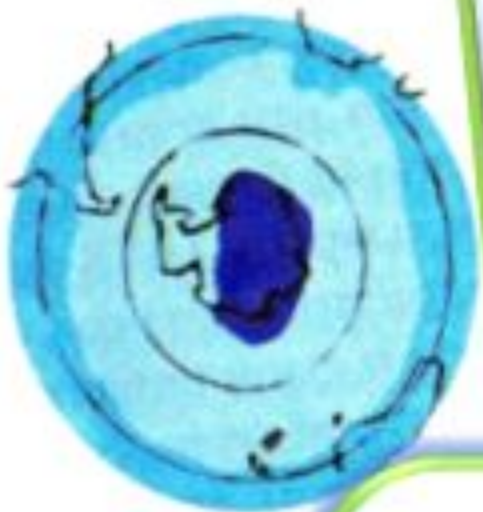

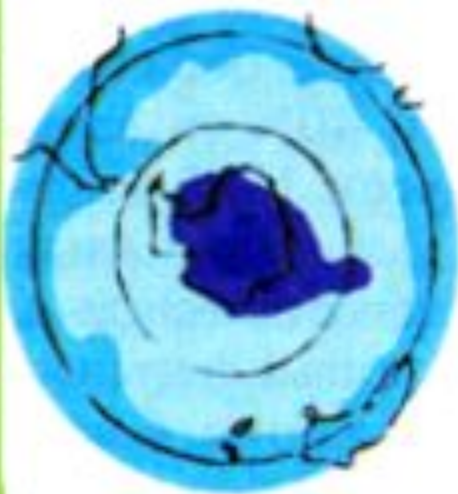
1982 ж.

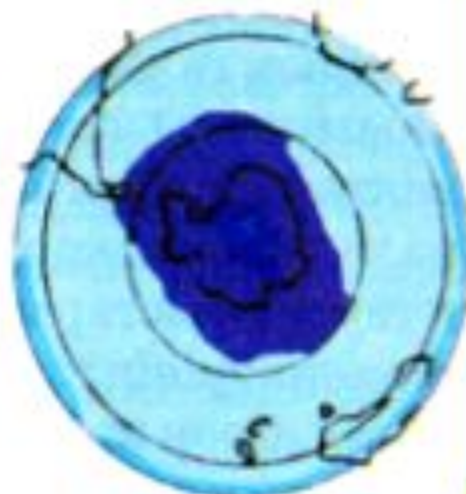
1986 ж.

1990 ж.

1994 ж.

РОССИЯ

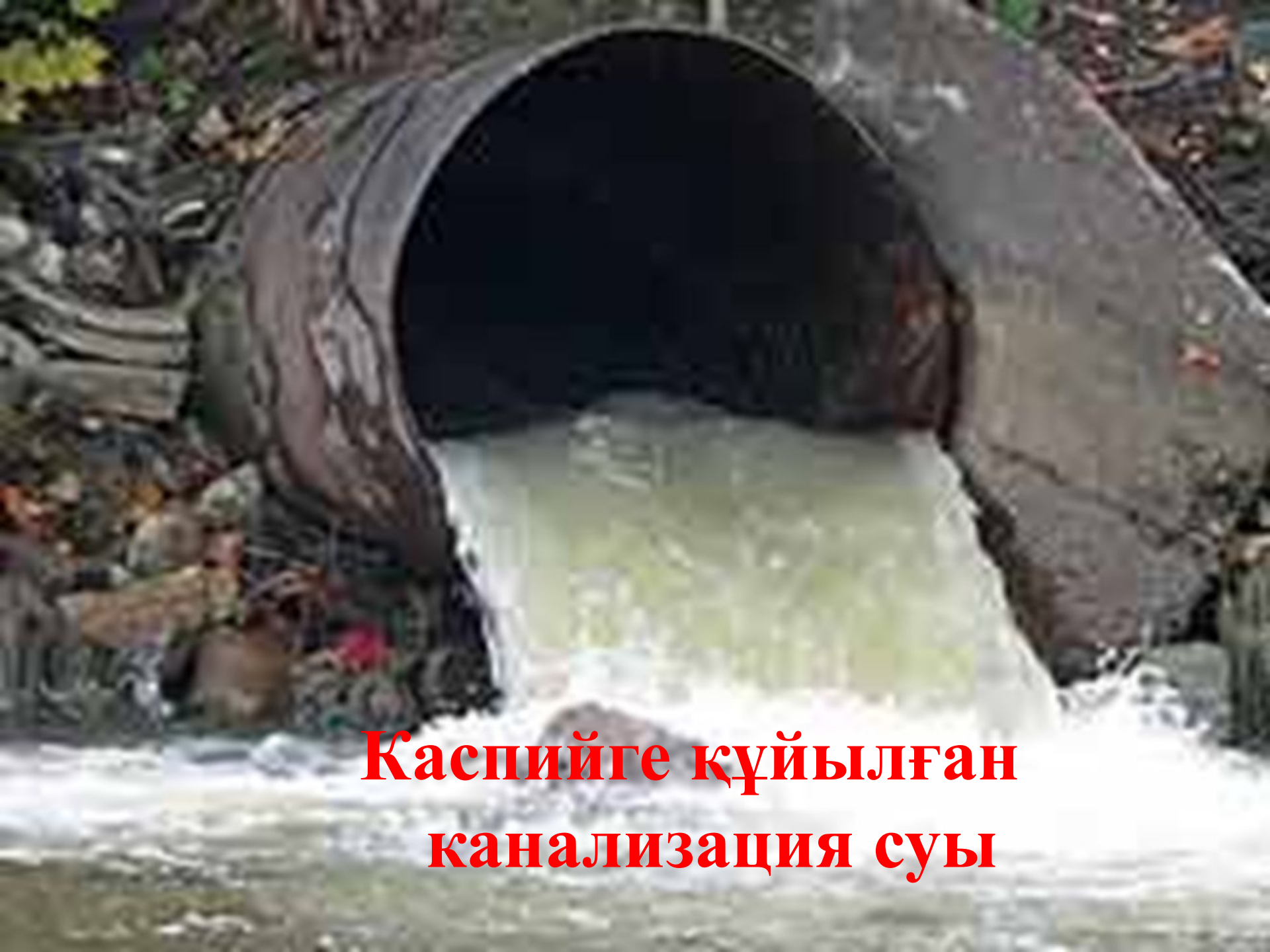
КАСПИЙ БЕТІНДЕГІ МҰНАЙ

ВЕСТИ

A large, dark, circular pipe is shown discharging a thick, yellowish-brown liquid into a body of water. The liquid is turbulent and creates white foam as it hits the water surface. The surrounding area is rocky and appears to be an outdoor setting.

**Каспийге құйылған
канализация суы**

СЕМЕЙ ПОЛИГОНЫ

Informational text panel, likely describing the taxidermy process or the animals. The text is partially obscured and difficult to read, but appears to be a multi-paragraph description.

* Бүкіл адамзатты қатты алаңдатып отырған мәселе – туған табиғат, қоршаған орта. Халық қамы, ел зары мені тыныш жатқызбады. Заман өзгерді, ел жетілді, бірақ халық басынан қайғы –мұң әлі арылған жоқ. Жаңа заман қайраткері ядролық қаруды сынау халыққа келген апат болды. Сынақ тоқтатылды, бірақ зардабы кеткен жоқ. Қазақстан ядролық қаруды қолданбайтын мемлекет. Біздің енішімізге үш полигон тиді. Соның ең ірісі – Семей полигоны. 1949 жылы 29 тамызда осы полигонда Мұхтар Шәкәрім, Абай сынды алыптардың жерінде алғашқы атом бомбасы жарылды. Жылына 18 жарылысқа дейін жасалып, барлық саны 456 болды. 1989 жылы 19 қазан – соңғы сынақ жасалған күн. 1991 жылы 29 тамызда Елбасының Жарлығымен полигон жабылды. Митингілер халық толқулары, жиындар, полигонның жабылуына ықпал етті.

Олжас Сүлейменов Омарұлы.

Кез келген экологиялық мәселерді шешу үшін, адамдардың әрекетімен болып жатқан ғылыми жетістіктердің барлығын болашақ ұрпақтың сақталуына тұжырымдама беретін адам экологиясы.

Адам экологиясын ғылыми тұрғыдан қарастыруға, оны зерттеуге үлкен әсер еткен хх ғ-да өмірге келген «Қоршаған орта түсінігі». Соның нәтижесінде адамның өмір сүріп жатқан жері, оның үйі, сол үйдің тұрақты, таза болуы адамға байланысты. Егер оны адам қорғамаса, жағдай жасамаса, онда ертең құлауы мүмкін.

ТАБИҒАТ - СЕН ТІРШІЛІК ТҰНЫП ТҰРҒАН,

СЕН – КҮНСІҢ КӨТЕРІЛГЕН КҮЛП ҚЫРДАН,

СЕН – ОРМАНСЫҢ, СЕН- БҰЛБҰЛ, СЕН- БҰЛАҚСЫҢ,

АДАМҒА СҰЛУЛЫҚТЫ ШЫН ҰҚТЫРҒАН.

*Пай! Пай! Пай! Киелі неткен жер,
Батырлар дүрілдеп өткен жер,
Тұлпарлар дүбірлеп төккен тер,
Ғашықтар бір – бірін өпкен жер,
Сарылып сал - сері кеткен жер,
Бас иіп, иіскеп топырағын,
Тағзым жасамай өтпендер,*

*

**ТАБИҒАТТЫ
АЯЛАЙЫҚ!**

***Көктемгі
көгалдандыру***

Тазалық айлығы

ТАБИҒАТТЫ
ҚОЛМЕН
ЗЕРЛЕП
КӨРЕЙІК

№5 Михаил Ломоносов
атындағы орта мектеп
Бегімше Мерген
8 «А» сынып

№ 28. Авангардизм, абстракция, орнаментализм в стиле
искусства Древней Индии. Картина «Жар-птица»
применение жемчужины
искусство Древней Индии

